

Włodzimierz Pela

Pieńki-Grodzisko, gm. Jedwabne, woj. łomżyńskie

Informator Archeologiczny : badania 13, 179-180

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wyróżniono cztery paleniska /?/. Różniły się one barwą wypelniska znacznie ciemniejszą i lepką jej konsystencją oraz znacznym zagęszczeniem kości zwierzęcych i fragmentów naczyń. Maksymalna głębokość jamy od powierzchni wynosiła 0,6 m. W pobliżu jamy na powierzchni znaleziono przęślik gliniany. Wszystko wskazywało, że była to budowla mieszkalna, prawdopodobnie półziemianka.

Na podstawie ceramiki, w większości obtaczanej całkowicie i zdobionej ornamentem strefowym, wielowątkowym /wielokrotnej linii falistej i nakłuc grzebykiem oraz poziomych bruzd/ uznajemy ją za współczesną z grodem i osadami na stanowiskach 2 i 3, a więc pochodzącą z fazy D czyli z okresu od połowy X do połowy XI wieku.

PIENKI-GRODZISKO, gm. Jedwabne
woj. łomżyńskie

Uniwersytet Warszawski
SSP "Universitas"
Zakład Badań
Archeologicznych

Badania prowadził mgr Włodzimierz Peła.
Finansował WKZ w Łomży. Pierwszy sezon
badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne
XIII w.

Badania kompleksu osadniczego składającego się z grodziska, osady i cmentarzyska objęły w roku bieżącym grodzisko. Obiekt zachowany jest fragmentarycznie. Najlepiej prezentuje się wał od strony południowo-wschodniej. Natomiast reszta wału, szczególnie od strony zachodniej, została rozebrana. Majdan grodziska pokryty jest licznymi zagłębieniami - pozostałościami po dołach do przechowywania ziemniaków.

Badania archeologiczne miały na celu rozpoznać stratygrafię warstw kulturowych na majdanie grodziska /rozplanowanie zabudowy/ oraz rozpoznanie konstrukcji wałów. W tym celu wykonano 3 wykopy badawcze. Stwierdzono:

- na majdanie pod warstwą darni i humusu zalega warstwa czarnej przepalanej ziemi o różnej miąższości, w której znajdują się skupiska kamieni /paleniska? / z dużą ilością fragmentów naczyń glinianych. Świadczy one o występowaniu zabudowy naziemnej. Na krawędzi majdanu odsłonięto część półziemianki w budowie której wykorzystano konfigurację terenu. Oprócz ceramiki znaleziono przęśliki gliniane, noże i grot żelazny;

- wał usypany został z piasku i gliny. Sporadycznie występują także kamienie. Istnieje możliwość przykrycia powierzchni wału od strony zewnętrznej kamieniami-płaszczem kamiennym, należy się jednak liczyć z możliwością odsłonięcia kamieni na skutek erozyjnej działalności wody. Na uwagę zasługuje warstwa czarnej ziemi ze spalenizną opadającą w kierunku północnym na profilu wschodnim wykopu. Ze względu na położenie osady podgrodowej, należałoby oczekiwać w pobliżu lokalizacji bramy;

Grodzisko i osadę datować można na podstawie ceramiki na wiek XIII.

Materiał po opracowaniu zostanie przekazany Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Łomży.

Badania zakończono.

PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
Stare Miasto
ul. Łazienna Mokra-Skwer

patrz
późne średniowiecze

POKRZYWNO, gm. Gruta
woj. toruńskie
Stanowisko - Zamek

Muzeum w Grudziądzu

Badaniami kierowali: mgr Ryszard Boguwolski i mgr Marian Kochanowski /autor sprawozdania/. Finansowali: WKZ w Toruniu i Grudziądzkie Towarzystwo Kultury. Trzeci sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne /XI-XII w. / i zamek krzyżacki /XIII-XV w. /.

Prace, będące kontynuacją z lat 1974-1975, miały na celu potwierdzenie istnienia wcześniejszych, przedkrzyżackich śladów osadnictwa oraz potwierdzenie w materiale archeologicznym danych historycznych, dotyczących tego obiektu architektonicznego. Wytyczono trzy wykopy badawcze.

Wykop 1 zlokalizowano w centrum dziedzińca Zamku Średniego, wymiary 4,5 x 4,5 m. Tuż pod warstwą humusu wystąpiła warstwa użytkowa o miąższości około 140 cm, zawierająca rumosz ceglany, fragmenty naczyń ceramicznych, kości zwierzęce, detale architektoniczne oraz kilkanaście silnie skorodowanych gwoździ żelaznych. Znaleziony materiał ceramiczny wskazuje na okres od 2 połowy XIII do 1 połowy XIV wieku.

Wykop 2 usytuowano zgodnie z biegiem murów obwodowych Zamku Średniego, w ten sposób, że krawędź południową wykopu stanowiło wewnętrzne lico muru zamku; wymiary 4,5 x 4,5 m. Udało się wyodrębnić trzy zasadnicze warstwy użytkowe, z których warstwa najniższa, spoczywająca bezpośrednio na calcu wyznaczyła pierwotny poziom. Jej treść kulturową stanowiło 13 fragmentów ceramiki z przełomu XII/XIII wieku /pierwsza wzmianka źródłowa o stanowisku pochodzi z 1222 r. /. Warstwy wyższe, pochodzące z okresu panowania krzyżackiego na tym obszarze, przedzielają warstwy niwelacyjno-wyrównawcze. Na głębokości około 100 cm, licząc od powierzchni wykopu, zalegał regularny bruk kamienny, związany bezpośrednio z przebudową zamku ceglanoego u schyłku XIII wieku. Wyżej wystąpił rumosz - warstwa rozbiórkowa zamku.

Wykop 3 zlokalizowano na terenie dziedzińca Zamku Wysokiego. Usytuowanie nawiązywało do wykopów wytyczonych we wcześniejszych sezonach badawczych. Wymiary wykopu 4,0 x 4,0 m. Pod warstwą rumoszu